

RAPORT

**Nauczyciele
w roku szkolnym
2014/2015**

Opracowanie Mariola Rachubka

Redakcja merytoryczna
Agnieszka Pietryka

Redakcja językowa
Katarzyna Gańko

Projekt okładki, redakcja techniczna
Barbara Jechalska
(z wykorzystaniem motywu zaprojektowanego
przez Studio Kreatywne Małgorzaty Barskiej)

© Copyright by Ośrodek Rozwoju Edukacji
Warszawa 2015

Ośrodek Rozwoju Edukacji
00-478 Warszawa
Aleje Ujazdowskie 28
www.ore.edu.pl

Materiał przygotowany w ramach projektu *System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół*, realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Spis treści

Uwagi ogólne.....	3
1. Stan i struktura zatrudnienia nauczycieli.....	4
1.1. Status nauczycieli.....	4
1.2. Płeć i wiek nauczycieli.....	9
2. Awans zawodowy nauczycieli.....	16
3. Kwalifikacje nauczycieli.....	19
3.1. Poziom wykształcenia nauczycieli.....	19
3.2. Przygotowanie pedagogiczne nauczycieli.....	21
4. Obowiązki nauczycieli.....	23
5. Formy kształcenia i doskonalenia nauczycieli.....	28
Wnioski.....	32
Spis tabel.....	34
Spis wykresów.....	35

Uwagi ogólne

Raport *Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015* jest źródłem podstawowych informacji na temat kadry nauczycielskiej w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych w roku szkolnym 2014/2015. Dane statystyczne zostały zebrane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w Systemie Informacji Oświatowej (SIO) i przedstawiają stan na 30 września 2014 r. Podobne zbiory danych powstają corocznie od 1995 r. Archiwalne raporty są dostępne w Bibliotece Cyfrowej ORE¹.

Informacje zawarte w aktualnym opracowaniu dotyczą następujących zagadnień:

- stanu i struktury zatrudnienia nauczycieli, w tym statusu nauczycieli, ich wieku i płci;
- stopnia awansu zawodowego nauczycieli;
- kwalifikacji nauczycieli, ich poziomu wykształcenia i przygotowania pedagogicznego;
- nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych;
- ukończonych form kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Tekst wzbogacają tabele i wykresy obrazujące przedmiot opracowania, najczęściej w układzie według województw.

---

¹ Biblioteka Cyfrowa ORE: www.bc.ore.edu.pl.

1. Stan i struktura zatrudnienia nauczycieli

1.1. Status nauczycieli

W roku szkolnym 2014/2015 w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych zatrudnionych było ogółem 670 461 nauczycieli. Tabela 1. zawiera dane dotyczące nauczycieli pełno- i niepełnozatrudnionych w poszczególnych województwach.

Tabela 1. Status nauczycieli w Polsce (według województw) w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Województwo	Liczba nauczycieli ogółem	Liczba zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin	Liczba zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin
1.	dolnośląskie	46 335	37 333	9 002
2.	kujawsko-pomorskie	35 853	30 473	5 380
3.	lubelskie	39 907	31 031	8 876
4.	lubuskie	17 095	14 556	2 539
5.	łódzkie	41 304	34 009	7 295
6.	małopolskie	61 536	48 602	12 934
7.	mazowieckie	99 020	80 205	18 815
8.	opolskie	16 639	13 675	2 964
9.	podkarpackie	38 786	30 585	8 201
10.	podlaskie	21 066	16 826	4 240
11.	pomorskie	41 373	34 668	6 705
12.	śląskie	75 852	61 913	13 939
13.	świętokrzyskie	21 490	16 546	4 944
14.	warmińsko-mazurskie	25 039	21 174	3 865
15.	wielkopolskie	61 279	51 279	10 000
16.	zachodniopomorskie	27 887	23 168	4 719
Razem		670 461	546 043	124 418

Pierwszą kategorię stanowią nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin, dla których tygodniowy wymiar zajęć jest równy pełnemu etatowi lub przekracza go. Drugą – nauczyciele niepełnozatrudnieni, dla których tygodniowy wymiar godzin stanowi część etatu. Nauczyciel, który pracuje i jako pełnozatrudniony, i jako niepełnozatrudniony, liczony jest tylko raz: jako zatrudniony w pełnym wymiarze godzin. Nauczyciel niepełnozatrudniony pracujący w kilku miejscach także jest liczony tylko raz.

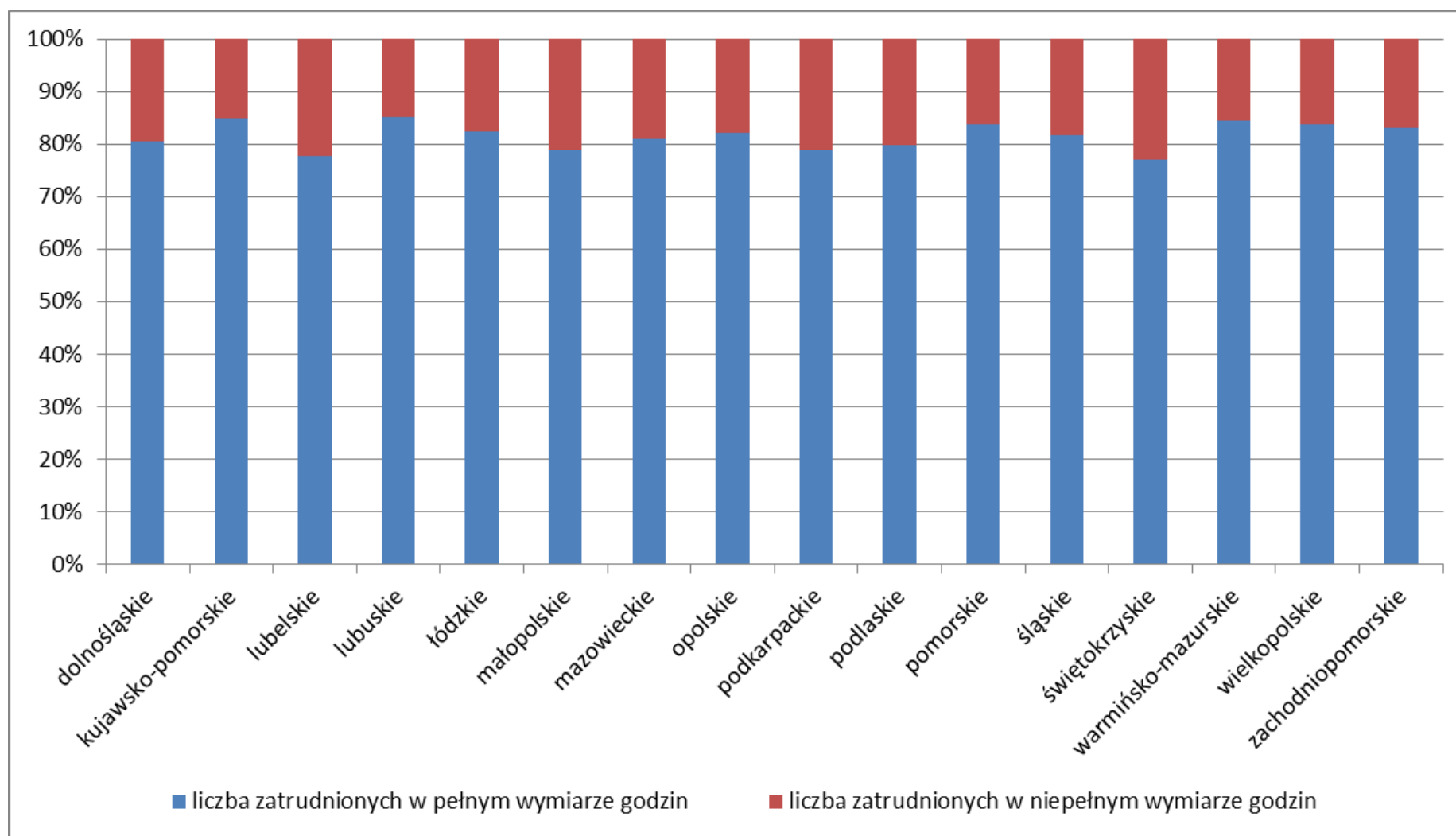
W roku szkolnym 2014/2015 w szkołach pracowało 546 043 nauczycieli pełnozatrudnionych (tj. 81,44% ogółu nauczycieli) oraz 124 418 niepełnozatrudnionych (18,56%). Łączna liczba nauczycieli uczących w szkołach wzrosła w stosunku do roku

szkolnego 2012/2013 o 8 220. Wzrost ten wynika głównie ze zwiększenia się liczby nauczycieli pracujących na pełnym etacie. Odsetek nauczycieli pracujących na pełnym etacie zwiększył się o 2,73%, natomiast nauczycieli niepełnozatrudnionych zmalał o ok. 5%. Na Wykresie A zostały przedstawione dane procentowe dotyczące nauczycieli pełno- i niepełnozatrudnionych w poszczególnych województwach.

Nauczyciele pełnozatrudnieni stanowili największą grupę w województwach lubuskim – 85,15%, kujawsko-pomorskim – 84,99% i warmińsko-mazurskim – 84,56%. Najwyższe udziały nauczycieli niepełnozatrudnionych odnotowano z kolei w województwach lubelskim – 22,24% i świętokrzyskim – 23,01%.

W Tabeli 2. oraz na Wykresie B przedstawiono liczbę nauczycieli w systemie szkolnictwa zatrudnionych w roku szkolnym 2014/2015 z uwzględnieniem poziomów edukacyjnych w podziale na województwa.

Wykres A. Nauczyciele zatrudnieni w pełnym i niepełnym wymiarze godzin w roku szkolnym 2014/2015

Tabela 2. Liczba nauczycieli w systemie szkolnictwa zatrudnionych w roku szkolnym 2014/2015 według województw i poziomów edukacyjnych

Lp.	Województwo	Liczba nauczycieli ogółem ²	Szkoła podstawowa			Gimnazjum	Zasadnicza szkoła zawodowa	Technikum	Liceum ogólnokształcące
			edukacja wczesnoszkolna	kl. 4–6	bez podziału na etapy				
1.	dolnośląskie	46 335	9 057	10 321	5 433	11 472	2 963	4 819	5 422
2.	kujawsko-pomorskie	35 853	7 326	9 571	4 413	10 164	2 887	4 125	4 432
3.	lubelskie	39 907	8 716	10 777	4 550	10 468	2 324	4 491	5 210
4.	lubuskie	17 095	3 519	4 224	2 034	4 554	1 363	2 029	1 932
5.	łódzkie	41 304	8 060	10 276	5 412	10 050	2 498	4 252	5 176
6.	małopolskie	61 536	13 070	16 827	6 827	16 195	3 968	6 491	6 520
7.	mazowieckie	99 020	19 891	23 256	12 658	23 731	4 360	8 300	12 402
8.	opolskie	16 639	3 845	4 600	2 369	4 214	1 114	1 945	1 926
9.	podkarpackie	38 786	9 184	11 634	4 031	11 181	2 604	4 740	4 542
10.	podlaskie	21 066	4 206	5 514	1 991	5 548	1 010	2 323	2 634
11.	pomorskie	41 373	8 746	10 811	4 788	10 954	2 339	3 936	4 803
12.	śląskie	75 852	14 534	18 133	9 610	19 371	4 666	8 216	8 775
13.	świętokrzyskie	21 490	4 697	6 132	2 523	5 737	1 422	2 629	2 531
14.	warmińsko-mazurskie	25 039	5 035	6 615	3 142	6 527	1 795	2 732	3 023
15.	wielkopolskie	61 279	12 868	15 950	7 336	16 056	4 068	6 510	7 048
16.	zachodnio-pomorskie	27 887	5 485	6 863	3 369	7 196	1 896	2 819	3 399
Razem		670 461	138 239	171 504	80 486	173 418	41 277	70 357	79 775

W roku szkolnym 2014/2015 w szkołach pracowało 670 461 nauczycieli, którzy pracowali w różnych szkołach i odpowiadającym im poziomom edukacyjnym. Trzeba zatem pamiętać, że np. nauczyciel muzyki uczący jednocześnie w szkole podstawowej i gimnazjum jest tym samym nauczycielem, mimo że tutaj policzono go dwukrotnie.

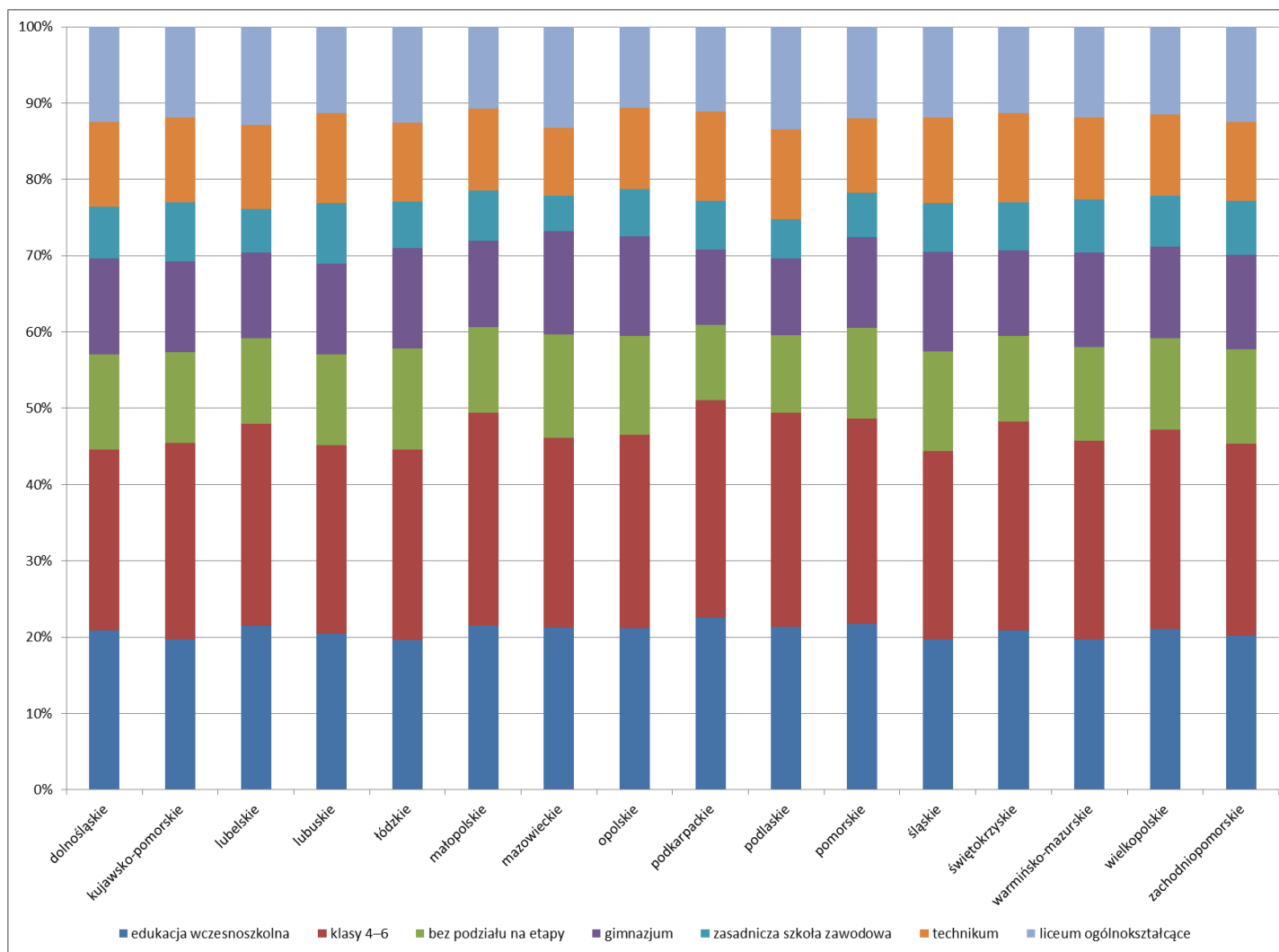
Biorąc pod uwagę etapy edukacyjne, największy odsetek stanowili nauczyciele gimnazjów – 25,87%, następnie nauczyciele szkół podstawowych uczący w klasach 4–6 – 25,58%. Najmniej liczną grupę reprezentowali nauczyciele zasadniczych szkół zawodowych – 6,16%.

Wykres B przedstawia dane procentowe dotyczące nauczycieli uczących na kolejnych etapach kształcenia w podziale na województwa.

² Nauczyciel pracujący w różnych województwach jest liczony tam, gdzie ma większy wymiar etatu.

Wykres B. Nauczyciele w systemie szkolnictwa w roku szkolnym 2014/2015

Dane zawarte na Wykresie B wskazują, że największa liczba nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej była zatrudniona w województwach opolskim – 19,21% i podkarpackim – 19,17%, natomiast najmniejsza w warmińsko-mazurskim – 17,44% i śląskim – 17,45%. Spośród nauczycieli szkół podstawowych uczących w klasach 4–6 najczęściej osób pracowało w województwach świętokrzyskim – 23,89% i pomorskim – 23,31%, a najmniej w dolnośląskim – 20,86% i lubuskim – 21,49%. W roku szkolnym 2014/2015 nauczycieli uczących bez podziału na etapy zatrudniano najczęściej w województwach mazowieckim – 12,10% oraz opolskim i łódzkim – 11,84%, a najrzadziej w podkarpackim – 8,41% i podlaskim – 8,57%.

Największa liczba nauczycieli gimnazjów w roku szkolnym 2014/2015 znalazła zatrudnienie w województwach kujawsko-pomorskim – 23,68% oraz dolnośląskim – 23,18%, natomiast najmniejsza w opolskim – 21,06% i łódzkim – 21,98%. Najwięcej nauczycieli zasadniczych szkół zawodowych było zatrudnionych w województwach lubuskim – 6,93% i opolskim – 5,57%, a najmniej w województwach mazowieckim – 4,17% i podlaskim – 4,35%. Najwięcej nauczycieli techników pracowało w województwach lubuskim – 10,32% i świętokrzyskim – 10,74%, najmniej w mazowieckim – 7,94% i pomorskim – 8,49%. W roku szkolnym 2014/2015 nauczycieli w liceach ogólnokształcących zatrudniano najczęściej w województwach mazowieckim – 11,86% i łódzkim – 11,32%, a najrzadziej w podkarpackim – 9,48% i opolskim – 9,62%.

1.2. Płeć i wiek nauczycieli

W Tabeli 3. i na Wykresie C przedstawiono dane dotyczące nauczycieli z uwzględnieniem podziału według płci.

Tabela 3. Płeć nauczycieli (według województw) w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Województwo	Kobiety	Mężczyźni	Razem
1.	dolnośląskie	38 274	8 061	46 335
2.	kujawsko-pomorskie	28 919	6 934	35 853
3.	lubelskie	32 126	7 781	39 907
4.	lubuskie	13 861	3 234	17 095
5.	łódzkie	34 435	6 869	41 304
6.	małopolskie	50 254	11 282	61 536

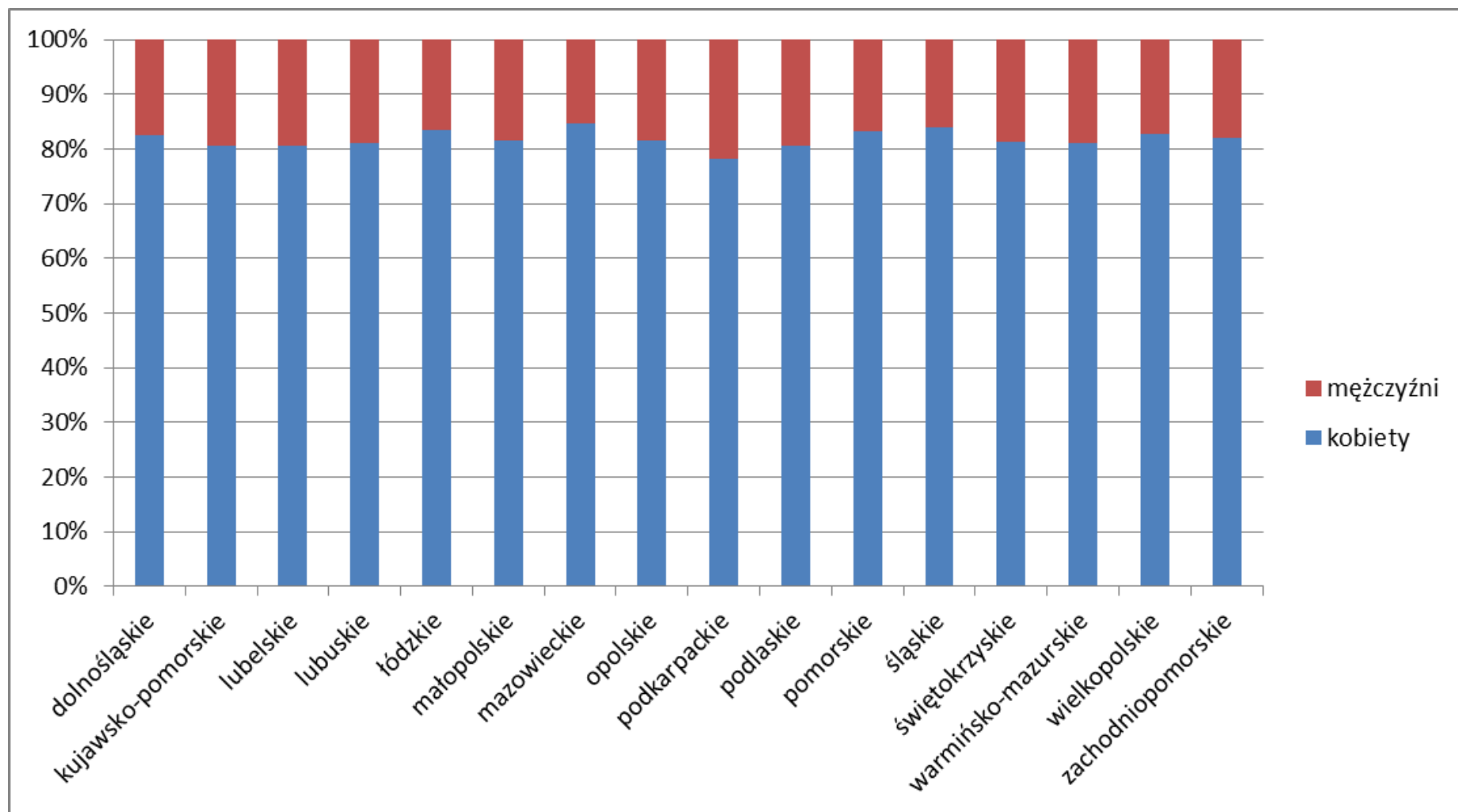
7.	mazowieckie	83 808	15 212	99 020
8.	opolskie	13 560	3 079	16 639
9.	podkarpackie	30 324	8 462	38 786
10.	podlaskie	16 990	4 076	21 066
11.	pomorskie	34 422	6 951	41 373
12.	śląskie	63 692	12 160	75 852
13.	świętokrzyskie	17 485	4 005	21 490
14.	warmińsko-mazurskie	20 328	4 711	25 039
15.	wielkopolskie	50 678	10 601	61 279
16.	zachodniopomorskie	22 878	5 009	27 887
Razem		552 034	118 427	670 461

W całym kraju zdecydowana większość nauczycieli to kobiety – w roku szkolnym 2014/2015 było ich 552 034. Stanowiły 82,34% tej grupy zawodowej: od 78,18% w województwie podkarpackim do 84,64% w mazowieckim. Ich liczba w porównaniu do roku szkolnego 2012/2013 wzrosła o 10 674.

W szkołach zatrudniano także 118 427 mężczyzn, którzy stanowili 17,66% wszystkich uczących. Najwięcej z nich pracowało w województwach podkarpackim – 21,82%, lubelskim – 19,50%, podlaskim – 19,35% i kujawsko-pomorskim – 19,34%.

Tabela 4. i Wykres D przedstawiają rozkład wieku nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015 z uwzględnieniem województw.

Wykres C. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według płci

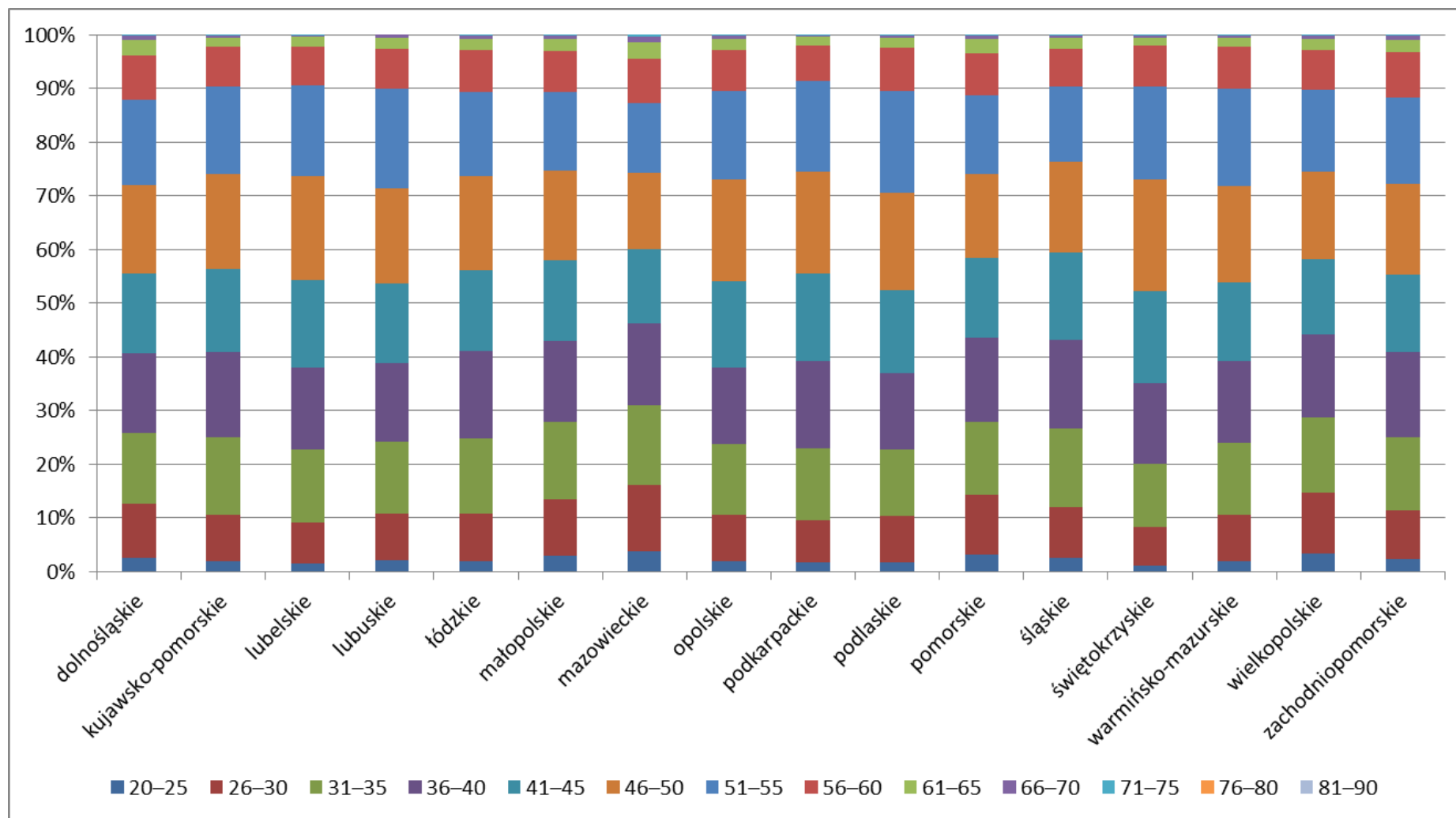

Tabela 4. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według wieku i województw

Lp.	Województwo	Wiek nauczycieli													Razem
		20–25	26–30	31–35	36–40	41–45	46–50	51–55	56–60	61–65	66–70	71–75	76–80	81–90	
1.	dolnośląskie	1 186	4 726	6 098	6 809	6 868	7 632	7 437	3 801	1 341	354	66	17	0	46 335
2.	kujawsko-pomorskie	720	3 110	5 156	5 680	5 555	6 315	5 882	2 616	610	168	32	6	3	35 853
3.	lubelskie	576	3 117	5 356	6 118	6 459	7 787	6 730	2 865	706	162	27	3	1	39 907
4.	lubuskie	374	1 486	2 290	2 490	2 540	3 024	3 161	1 283	354	83	10	0	0	17 095
5.	łódzkie	796	3 674	5 743	6 730	6 221	7 288	6 462	3 197	877	234	64	13	5	41 304
6.	małopolskie	1 820	6 518	8 837	9 280	9 247	10 208	9 053	4 689	1 452	337	78	13	4	61 536
7.	mazowieckie	3 683	12 294	14 614	15 159	13 751	14 003	12 987	8 062	3 100	1 061	241	56	9	99 020
8.	opolskie	326	1 433	2 191	2 380	2 664	3 162	2 754	1 253	348	96	23	7	2	16 639
9.	podkarpackie	639	3 096	5 188	6 318	6 264	7 350	6 599	2 577	603	119	25	8	0	38 786
10.	podlaskie	367	1 806	2 614	3 004	3 259	3 825	3 989	1 701	364	110	19	8	0	21 066
11.	pomorskie	1 337	4 573	5 630	6 450	6 146	6 472	6 108	3 206	1 083	272	76	16	4	41 373
12.	śląskie	1 936	7 271	10 971	12 530	12 357	12 893	10 595	5 326	1 484	365	99	23	2	75 852
13.	świętokrzyskie	255	1 533	2 540	3 234	3 645	4 478	3 738	1 638	322	89	14	3	1	21 490
14.	warmińsko-mazurskie	501	2 174	3 321	3 834	3 654	4 485	4 568	1 917	449	102	24	8	2	25 039
15.	wielkopolskie	2 062	6 918	8 683	9 356	8 660	9 988	9 343	4 501	1 288	364	82	29	5	61 279
16.	zachodnio-pomorskie	672	2 486	3 824	4 396	4 075	4 665	4 500	2 335	664	209	48	12	1	27 887
Razem		17 250	66 215	93 056	103 768	101 365	113 575	103 906	50 967	15 045	4 125	928	222	39	670 461

Z Tabeli 4. i Wykresu D wynika, że w roku szkolnym 2014/2015 największy odsetek stanowili nauczyciele w wieku 46–50 lat (16,95% wszystkich uczących), następnie w wieku 51–55 lat (15,47%) i w wieku 36–40 lat (15,46%). Nauczyciele tych kategorii wiekowych najliczniej reprezentowali województwa mazowieckie i śląskie. Najmniejszą grupę nauczycieli pracujących w roku szkolnym 2014/2015 stanowiły osoby w wieku 81–90 lat, których było jedynie 39 (0,01% wszystkich nauczycieli), przy czym w województwach dolnośląskim, lubuskim, podkarpackim i podlaskim nauczyciele w tym wieku nie znaleźli zatrudnienia. Niewielu było też nauczycieli w wieku 76–80 lat (0,03%), najmniej w województwach lubuskim, świętokrzyskim i kujawsko-pomorskim.

Wykres D. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według wieku

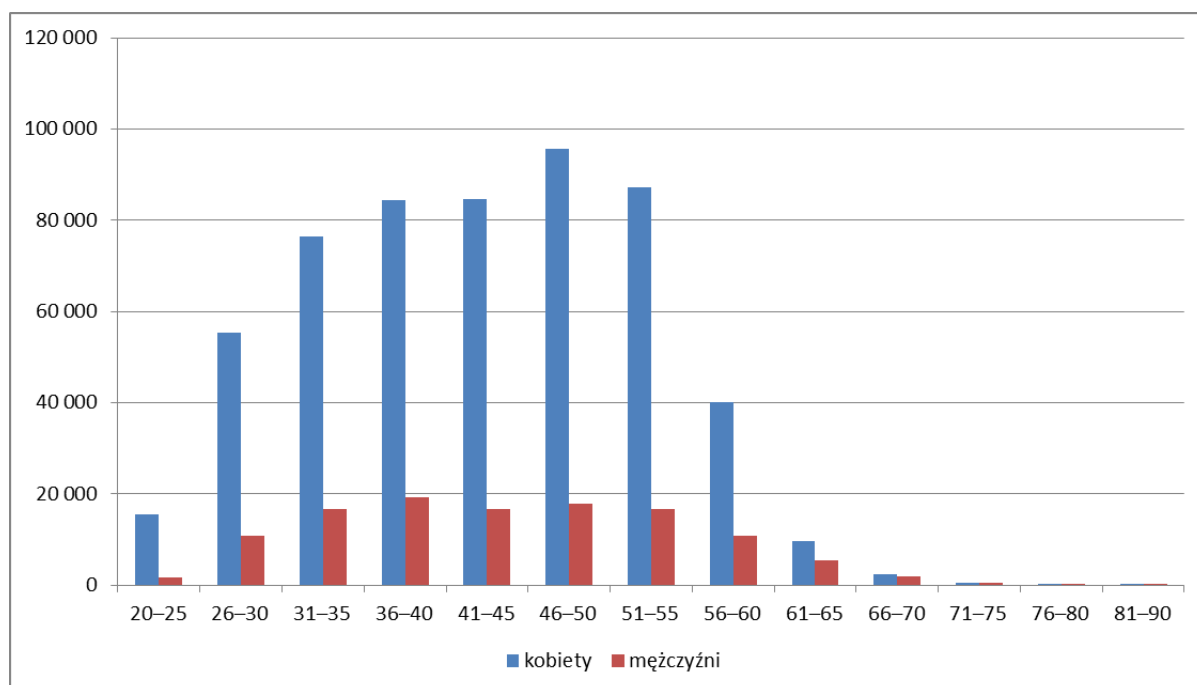

W Tabeli 5. i na Wykresie E zaprezentowano rozkład wieku nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015 z uwzględnieniem płci.

Tabela 5. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według wieku i płci

Lp.	Wiek nauczycieli	Kobiety	Udział procentowy	Mężczyźni	Udział procentowy	Razem
1.	20–25	15 511	89,91%	1 739	10,08%	17 250
2.	26–30	55 371	83,62%	10 844	16,38%	66 215
3.	31–35	76 431	82,13%	16 625	17,87%	93 056
4.	36–40	84 431	81,37%	19 337	18,63%	103 768
5.	41–45	84 591	83,45%	16 774	16,55%	101 365
6.	46–50	95 749	84,30%	17 826	15,70%	113 575
7.	51–55	87 323	84,04%	16 583	15,96%	103 906
8.	56–60	40 188	78,85%	10 779	21,15%	50 967
9.	61–65	9 627	63,99%	5 418	36,01%	15 045
10.	66–70	2 286	55,42%	1 839	55,58%	4 125
11.	71–75	420	45,26%	508	54,74%	928
12.	76–80	93	41,89%	129	58,11%	222
13.	81–90	13	33,33%	26	66,66%	39
Razem		552 034	82,34%	118 427	17,66%	670 461

Wykres E. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według wieku i płci

W roku szkolnym 2014/2015 w zawodzie nauczyciela pracowały 552 034 kobiety, co stanowiło 82,34% wszystkich nauczycieli, oraz 118 427 mężczyzn, czyli 17,66%. Najwięcej

kobiet miało 46–50 lat (95 749 osób), a najmniej było nauczycielek w wieku 81–90 lat (13 osób). Jeżeli chodzi o mężczyzn, to najwięcej z nich miało 36–40 lat (19 337 osób), a najmniej 81–90 lat (26 osób).

2. Awans zawodowy nauczycieli

W roku szkolnym 2000/2001 zostały wprowadzone stopnie awansu zawodowego nauczycieli³. Awans zawodowy dotyczy nauczycieli zatrudnionych w publicznych szkołach i placówkach. Dane dotyczące stopnia awansu zawodowego nauczycieli w Polsce zostały zawarte w Tabeli 6.

Tabela 6. Nauczyciele ogółem według stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2014/2015

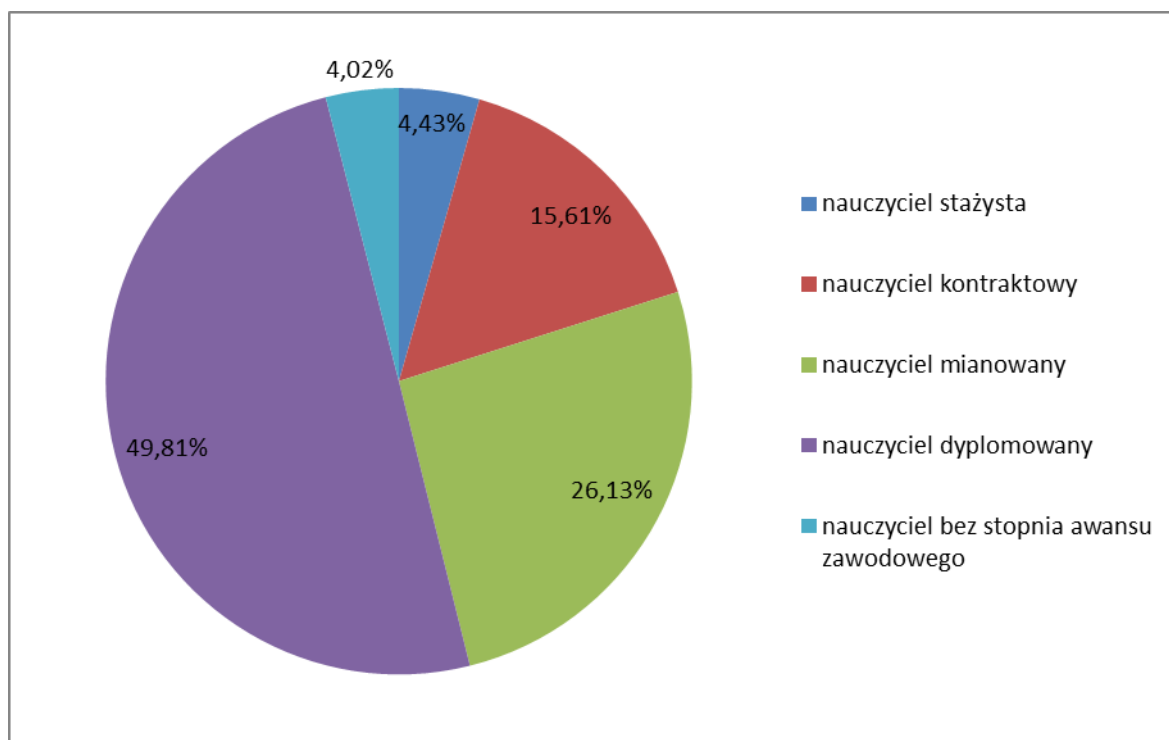
Lp.	Województwo	Nauczyciel stażysta	Nauczyciel kontraktowy	Nauczyciel mianowany	Nauczyciel dyplomowany	Nauczyciel bez stopnia awansu zawodowego	Razem
1.	dolnośląskie	2 248	7 940	14 370	19 610	2 167	46 335
2.	kujawsko-pomorskie	1 280	4 831	10 603	17 942	1 197	35 853
3.	lubelskie	1 445	5 326	12 298	19 443	1 395	39 907
4.	lubuskie	694	2 668	5 201	8 019	513	17 095
5.	łódzkie	1 645	6 190	12 340	19 588	1 541	41 304
6.	małopolskie	3 072	9 514	12 745	33 857	2 348	61 536
7.	mazowieckie	5 663	19 592	25 935	42 583	5 247	99 020
8.	opolskie	617	2 248	3 837	9 454	483	16 639
9.	podkarpackie	1 287	4 472	8 561	23 321	1 145	38 786
10.	podlaskie	748	2 810	4 618	12 038	852	21 066
11.	pomorskie	1 950	7 169	9 526	20 683	2 045	41 373
12.	śląskie	3 206	10 645	17 131	42 198	2 672	75 852
13.	świętokrzyskie	775	2 465	4 431	13 003	816	21 490
14.	warmińsko-mazurskie	952	3 520	5 591	13 974	1 002	25 039
15.	wielkopolskie	3 028	10 764	19 099	26 202	2 186	61 279
16.	zachodniopomorskie	1 161	4 652	8 234	12 484	1 356	27 887
Razem		29 771	104 806	174 520	334 399	26 965	670 461

³ Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2000 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2000 r. nr 70, poz. 825).

W roku szkolnym 2014/2015 najliczniejszą grupę stanowili nauczyciele dyplomowani – 334 399 osób. Na drugim miejscu byli nauczyciele mianowani – 174 520 osób, następnie kontraktowi – 104 806 osób i stażyści – 29 771 osób. Zatrudniano także 26 965 nauczycieli bez stopnia awansu zawodowego.

Dane procentowe dotyczące stopnia awansu zawodowego nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015 zostały przedstawione na Wykresie F.

Wykres F. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według stopnia awansu zawodowego

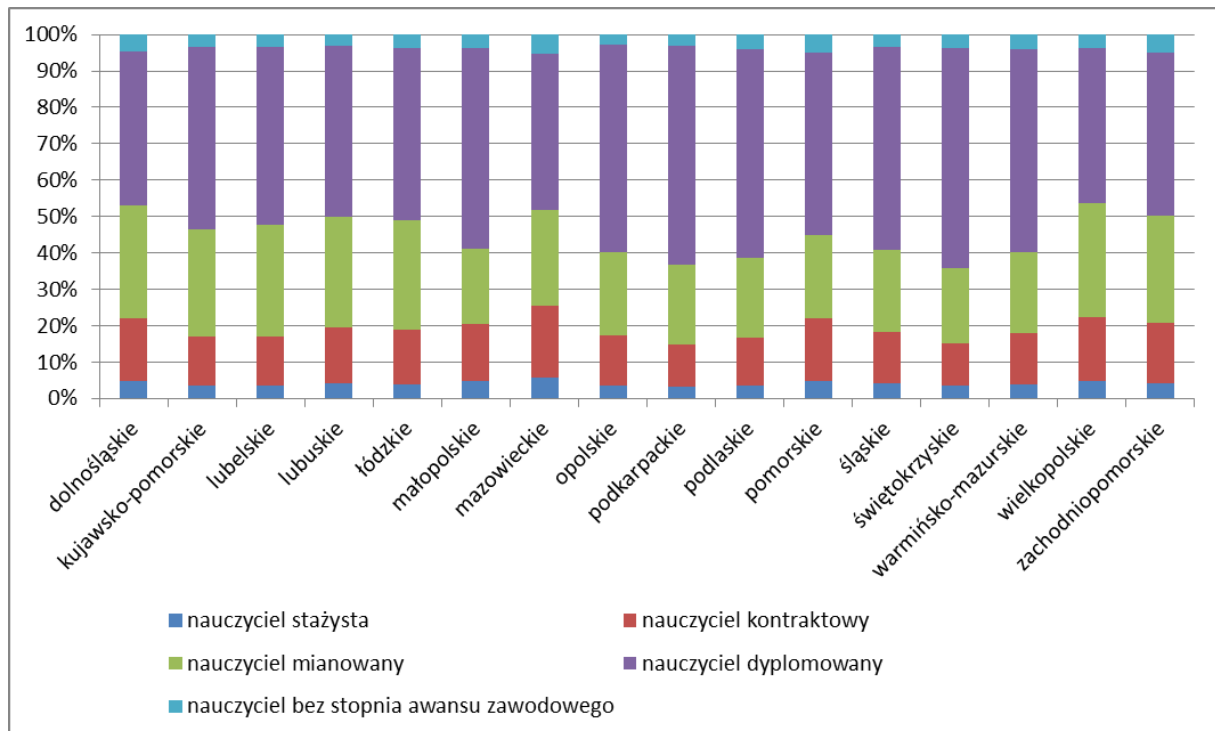

W roku szkolnym 2014/2015 odsetek nauczycieli dyplomowanych (49,81%) zwiększył się o 2,21% w stosunku do roku szkolnego 2012/2013. Wzrosła także liczba nauczycieli stażystów – o 0,64%. Spadł z kolei udział procentowy nauczycieli mianowanych (o 1,12%) i kontraktowych (o 2,17%). W szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych pracowali również nauczyciele, którzy nie posiadali żadnego stopnia awansu zawodowego. W roku szkolnym 2014/2015 było ich 26 965 (o 0,42% więcej niż w ubiegłym roku szkolnym). W grupie tej byli nauczyciele bez stopnia awansu zawodowego, zatrudnieni na podstawie art. 10 ust. 9 Karty Nauczyciela (1 002 osoby) oraz na podstawie art. 7 ust. 1a ustawy

o systemie oświaty (2 822 osoby), aż o 3 095 więcej w stosunku do roku szkolnego 2012/2013.

Wykres G. Nauczyciele według stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2014/2015

– z podziałem na województwa

Analiza danych zawartych na Wykresie G dowodzi, że najwięcej nauczycieli dyplomowanych pracowało w województwach świętokrzyskim – 60,51% oraz podkarpackim – 60%, a najmniej w dolnośląskim – 42,32% i wielkopolskim – 42,76%. Najwyższy odsetek nauczycieli mianowanych zanotowano w województwach wielkopolskim – 31,17% i dolnośląskim – 31,01%, a najniższy w małopolskim – 22,58%. Najwięcej nauczycieli kontraktowych i stażystów zatrudniano w województwie mazowieckim: odpowiednio 19,79% i 5,72%, a najmniej w podkarpackim – 11,73% i 3,32%.

3. Kwalifikacje nauczycieli

W rozdziale zaprezentowane zostały dane dotyczące kwalifikacji nauczycieli: poziomu wykształcenia i przygotowania pedagogicznego.

3.1. Poziom wykształcenia nauczycieli

Wśród nauczycieli najliczniejszą grupę stanowili nauczyciele z wykształceniem wyższym – 653 901 osób (97,53%). Wykształcenie na poziomie Kolegium Nauczycielskiego (KN) i Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych (NKJO) miało 1 856 nauczycieli (0,27%), na poziomie Studium Nauczycielskiego (SN), Pedagogicznego, Studium Technicznego (PST) i Studium Wychowania Przedszkolnego (SWP) – 4 339 uczących (0,65%), a wykształcenie średnie – 3 335 nauczycieli (0,50%). W porównaniu z rokiem szkolnym 2012/2013 zmalał udział nauczycieli z wykształceniem wyższym o 0,57%, nauczycieli z wykształceniem na poziomie Kolegium Nauczycielskiego (KN) i Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych (NKJO) o 0,08%, nauczycieli SN, PST, SWP o 0,05% i nauczycieli z wykształceniem średnim o 0,11%.

Dane zaprezentowane w Tabeli 7. dowodzą, że najwięcej nauczycieli ze stopniem naukowym doktora i doktora habilitowanego pracowało w województwach mazowieckim – 847 i małopolskim – 557, a najmniej w województwie lubuskim – 75. Natomiast statystyka nauczycieli z wyższym wykształceniem przedstawia się następująco: najwięcej zatrudniano ich w województwie mazowieckim – 96 537, a najmniej w opolskim – 16 231. Nauczyciele z wykształceniem na poziomie Kolegium Nauczycielskiego i Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w największej liczbie byli zatrudnieni w województwie mazowieckim – 332 osoby, a w najmniejszej w świętokrzyskim – 43. Najwięcej nauczycieli z wykształceniem na poziomie SN, PST i SWP pracowało w województwie mazowieckim – 529, najmniej w świętokrzyskim – 73. Najwięcej nauczycieli z wykształceniem średnim zatrudniano w województwie mazowieckim – 553 osoby, a najmniej w opolskim – 58.

Tabela 7. zawiera dane o poziomie wykształcenia nauczycieli w poszczególnych województwach w roku szkolnym 2014/2015.

Tabela 7. Poziom wykształcenia nauczycieli (według województw) w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Województwo	Liczba nauczycieli z tytułem doktora i doktora habilitowanego	Liczba nauczycieli z wykształceniem wyższym	Liczba nauczycieli z wykształceniem na poziomie KN i NKJO	Liczba nauczycieli z wykształceniem na poziomie SN, PST i SWP	Liczba nauczycieli z wykształceniem średnim	Liczba nauczycieli z innym wykształceniem	Razem
1.	dolnośląskie	397	45 080	158	385	203	112	46 335
2.	kujawsko-pomorskie	294	35 059	60	210	152	78	35 853
3.	lubelskie	323	39 023	72	166	213	110	39 907
4.	lubuskie	75	16 620	53	228	78	41	17 095
5.	łódzkie	365	40 437	90	191	167	54	41 304
6.	małopolskie	557	59 779	155	470	392	183	61 536
7.	mazowieckie	847	96 537	332	529	553	222	99 020
8.	opolskie	132	16 231	51	147	58	20	16 639
9.	podkarpackie	271	37 840	101	257	216	101	38 786
10.	podlaskie	151	20 522	66	140	132	55	21 066
11.	pomorskie	361	40 452	86	202	175	97	41 373
12.	śląskie	741	73 790	257	508	392	164	75 852
13.	świętokrzyskie	138	21 090	43	73	87	59	21 490
14.	warmińsko-mazurskie	156	24 545	60	120	110	48	25 039
15.	wielkopolskie	484	59 774	153	500	261	107	61 279
16.	zachodniopomorskie	208	27 122	119	213	146	79	27 887
	Razem	5 500	653 901	1 856	4 339	3 335	1 530	670 461

3.2. Przygotowanie pedagogiczne nauczycieli

Nauczyciele uczący w szkołach powinni mieć nie tylko wiedzę merytoryczną, lecz także przygotowanie pedagogiczne do prowadzenia zajęć⁴. W roku szkolnym 2014/2015 nie posiadało go 7 622 nauczycieli, tj. 1,14% ogółu uczących. W Tabeli 8. podano liczbę nauczycieli uczących bez przygotowania pedagogicznego, pracujących we wszystkich województwach.

Tabela 8. Nauczyciele bez przygotowania pedagogicznego (według województw) w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Województwo	Liczba nauczycieli ogółem	Liczba nauczycieli bez przygotowania pedagogicznego	Udział procentowy nauczycieli bez przygotowania pedagogicznego
1.	dolnośląskie	46 335	704	1,52%
2.	kujawsko-pomorskie	35 853	352	0,98%
3.	lubelskie	39 907	469	1,17%
4.	lubuskie	17 095	189	1,11%
5.	łódzkie	41 304	481	1,16%
6.	małopolskie	61 536	848	1,38%
7.	mazowieckie	99 020	1 682	1,70%
8.	opolskie	16 639	200	1,20%
9.	podkarpackie	38 786	406	1,05%
10.	podlaskie	21 066	310	1,47%
11.	pomorskie	41 373	660	1,59%
12.	śląskie	75 852	936	1,23%
13.	świętokrzyskie	21 490	253	1,18%
14.	warmińsko-mazurskie	25 039	335	1,34%
15.	wielkopolskie	61 279	745	1,22%
16.	zachodniopomorskie	27 887	448	1,61%
	Razem	670 461	9 018	1,35%

Najwięcej nauczycieli bez przygotowania pedagogicznego uczyło w województwach mazowieckim – 1,7% wszystkich uczących i zachodniopomorskim – 1,61%, natomiast najmniej w kujawsko-pomorskim – 0,98% i podkarpackim – 1,05%.

Tabela 9. zestawia dane dotyczące liczby nauczycieli uczących bez przygotowania pedagogicznego według poziomu wykształcenia.

⁴ Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 kwietnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli nie mających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz.U. z 2012 r. poz. 426).

Tabela 9. Nauczyciele bez przygotowania pedagogicznego według poziomu wykształcenia w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Poziom wykształcenia	Liczba nauczycieli bez przygotowania pedagogicznego	Udział procentowy nauczycieli bez przygotowania pedagogicznego
1.	doktor	345	3,78%
2.	wyższe magisterskie	5 525	60,47%
3.	wyższe zawodowe lub studia I stopnia	1 586	17,36%
4.	seminarium duchowne (do roku 1990)	214	2,34%
5.	świadectwo dojrzałości	1 182	12,94%
6.	świadectwo dojrzałości – studium bibliotekarskie	7	0,08%
7.	mistrz w zawodzie	145	1,59%
8.	wykształcenie poniżej średniego	133	1,46%
Razem		9 137	100%

Najwięcej nauczycieli bez przygotowania pedagogicznego miało wykształcenie wyższe i tytuł magistra – 5 525 osób, tj. 60,47% ogółu uczących. Na drugim miejscu znaleźli się nauczyciele z wykształceniem wyższym zawodowym lub posiadający dyplom studiów I stopnia – 1 586 osób (17,36%). Zajęcia z przedmiotów zawodowych prowadziło 145 mistrzów w zawodzie nieposiadających przygotowania pedagogicznego, tj. 1,59% wszystkich uczących.

4. Obowiązki nauczycieli

W Systemie Informacji Oświatowej wyodrębniono kilka rodzajów obowiązków nauczycieli:

- nauczanie przedmiotów ogólnokształcących;
- nauczanie przedmiotów zawodowych (teoretycznych i praktycznych);
- nauczanie języka mniejszości narodowych;
- prowadzenie pozostałych zajęć – do tej grupy zaliczono: religię, etykę, zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze, dydaktyczno-wyrównawcze, socjoterapeutyczne, zajęcia sportowo-rekreacyjne oraz wychowanie przedszkolne, wychowanie w świetlicy szkolnej, wychowanie w internacie, wychowanie w innych placówkach;
- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, np. informatycznych, artystycznych, sportowych, turystyczno-krajoznawczych;
- prowadzenie zajęć pozaszkolnych (przykłady takie jak w zajęciach pozalekcyjnych);
- wypełnianie obowiązków nauczycieli nieprzedmiotowców w szkołach i placówkach oświatowych.

W poniższym rozdziale omówiono udział nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących oraz zawodowych w odniesieniu do ogólnej liczby nauczycieli (670 461 osób). Należy uwzględnić, że suma nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych jest wyższa od ogólnej liczby uczących, gdyż jeden nauczyciel może uczyć różnych przedmiotów.

Dane dotyczące nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących ogółem, w tym kobiet, według nauczanego przedmiotu przedstawia Tabela 10.

Tabela 10. Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Przedmioty ogólnokształcące	Liczba nauczycieli ogółem	W tym kobiet
1.	biologia	15 900	14 699
2.	chemia	14 938	13 490
3.	geografia	15 308	11 899
4.	geografia z ochroną i kształtowaniem środowiska	62	46
5.	przyroda	19 889	17 929
6.	historia	29 023	19 487
7.	historia i społeczeństwo	12 833	8 815
8.	wiedza o społeczeństwie	17 024	10 948
9.	informatyka	23 467	12 089

10.	technologia informacyjna	526	216
11.	język angielski	71 207	62 536
12.	język francuski	2 371	2 218
13.	język hiszpański	1 367	1 153
14.	język niemiecki	22 906	20 667
15.	język włoski	365	324
16.	język rosyjski	4 097	3 909
17.	język łaciński	243	205
18.	język grecki	23	21
19.	inny język obcy	815	711
20.	język polski	60 738	57 420
21.	matematyka	55 129	47 087
22.	muzyka	17 928	13 767
23.	muzyka z rytmiką	1 664	1 421
24.	plastyka	22 227	20 153
25.	blok przedmiotowy sztuka	175	140
26.	technika	9 904	7 332
27.	wychowanie fizyczne	87 127	46 285
28.	przysposobienie obronne	180	44
29.	podstawy przedsiębiorczości	6 908	5 319
30.	zarys wiedzy o gospodarce	46	38
31.	wiedza o kulturze	4 072	3 554
32.	wychowanie do życia w rodzinie	20 389	18 716
33.	inne przedmioty ogólnokształcące	5 406	3 765
34.	filozofia	183	91
35.	fizyka	14 701	8 118
36.	zajęcia komputerowe	31 605	25 885
37.	edukacja wczesnoszkolna	70 019	69 333
38.	edukacja dla bezpieczeństwa	10 592	4 691
39.	zajęcia techniczne	14 168	9 175
40.	zajęcia artystyczne	9 776	7 854
41.	edukacja muzyczna	16 865	16 460
42.	edukacja plastyczna	17 286	17 128
43.	ekonomia w praktyce	465	347
44.	kultura antyczna	16	15
45.	religia	51 665	27 762
46.	etyka	3 662	2 820
47.	zajęcia sportowe	3 206	1 361
48.	zajęcia sprawnościowo-zdrowotne	940	592
49.	zajęcia taneczne	547	402
50.	aktywna turystyka	20	8

W roku szkolnym 2014/2015 najwięcej nauczycieli, co oczywiste, nauczało przedmiotów o dużej liczbie godzin przewidzianych w planach nauczania. Należą do nich: wychowanie fizyczne – 87 127 osób, język angielski – 71 207, edukacja wczesnoszkolna – 70 019 osób, język polski – 60 738 osób, matematyka – 55 129 osób. W odniesieniu do roku szkolnego 2012/2013 największy wzrost liczby nauczycieli dotyczył anglistów (wzrost o 26 811, tj. 60%)

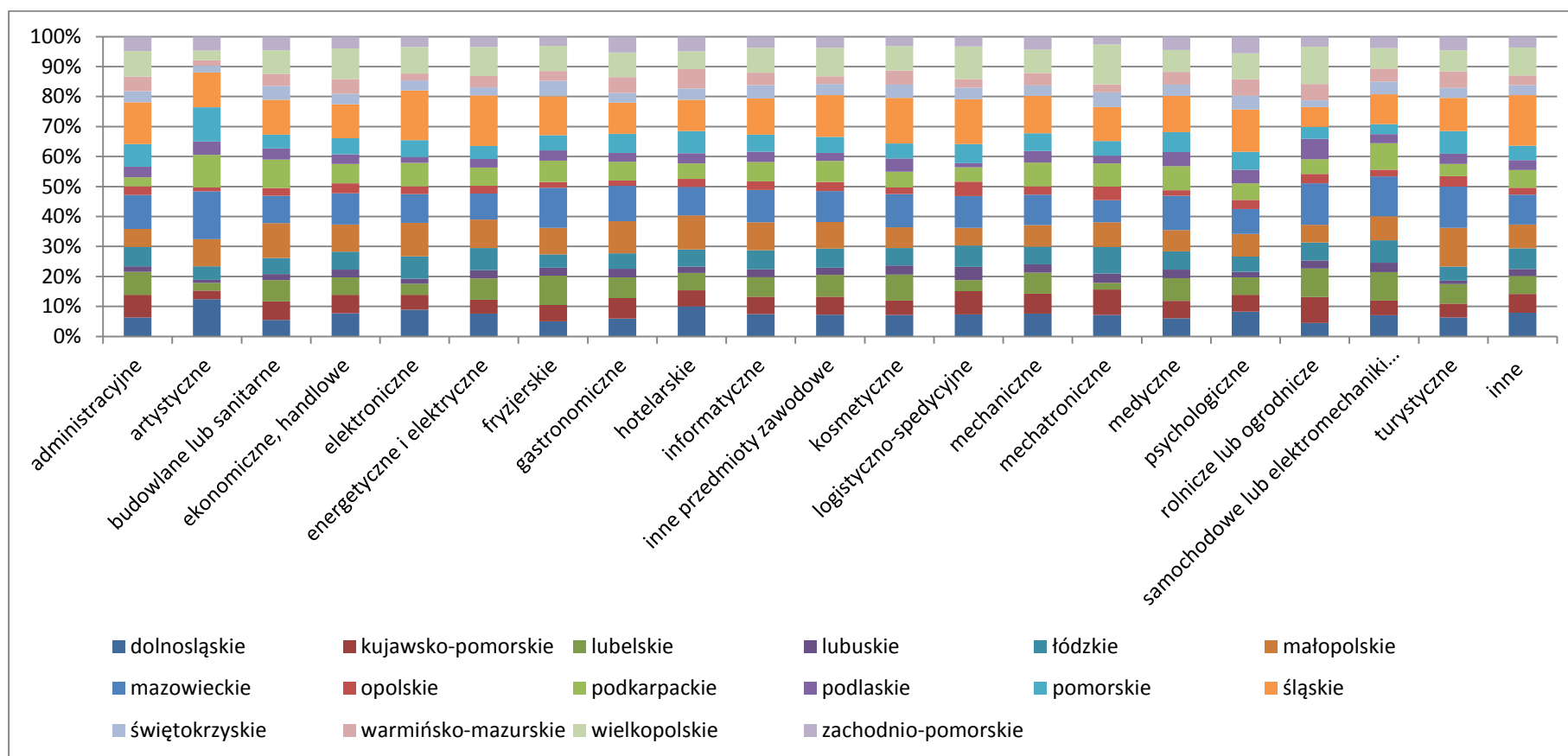
i nauczycieli wychowania fizycznego (wzrost o 29 384, tj. 51%). Udział kobiet w nauczaniu przedmiotów ogólnokształcących wynosił 78,29%.

W Tabeli 11. oraz na Wykresie H przedstawiono dane dotyczące nauczycieli przedmiotów zawodowych z uwzględnieniem płci oraz z podziałem na województwa.

Tabela 11. Nauczyciele przedmiotów zawodowych w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Przedmioty zawodowe	Liczba nauczycieli ogółem	W tym kobiet
1.	administracyjne	1 995	1 348
2.	artystyczne	946	553
3.	budowlane lub sanitarne	2 740	1 213
4.	chemiczne	530	429
5.	drzewne	445	89
6.	ekonomiczne, handlowe	5 994	4 994
7.	elektroniczne	1 458	297
8.	energetyczne i elektryczne	1 897	309
9.	fizyczne	81	30
10.	fryzjerskie	1 230	1 146
11.	gastronomiczne	4 574	4 084
12.	geologiczne	65	39
13.	górnictwo	445	95
14.	hotelarskie	1 551	1 358
15.	hutnicze	20	8
16.	informatyczne	5 036	1 528
17.	inne przedmioty zawodowe	15 342	8 410
18.	kosmetyczne	1 259	1 218
19.	leśne	174	57
20.	logistyczno-spedycyjne	1 396	981
21.	marketingu	441	354
22.	mechaniczne	4 571	584
23.	mechatroniczne	839	148
24.	medyczne	5 179	4 114
25.	ochrona środowiska	367	287
26.	odzieżowe lub krawieckie	308	301
27.	poligraficzne	268	125
28.	psychologiczne	950	822
29.	rolnicze lub ogrodnicze	2 299	1 323
30.	samochodowe lub elektromechaniki pojazdowej	2 130	132
31.	socjologiczne	173	135
32.	spożywcze	537	462
33.	telekomunikacyjne	104	20
34.	transportowe	273	87
35.	turystyczne	959	758
36.	wikliniarskie	7	6
37.	włókiennicze	30	24
38.	zarządzania	332	225

Wykres H. Nauczyciele przedmiotów zawodowych (według województw) w roku szkolnym 2014/2015

Nauczyciele przedmiotów zawodowych stanowili 9,98% wszystkich uczących w minionym roku szkolnym. Liczba tych nauczycieli zmalała o 881 w stosunku do roku szkolnego 2012/2013. Dane dotyczące nauczycieli przedmiotów zawodowych występujących najrzadziej umieszczono na Wykresie H pod hasłem „inne”. Najwięcej było nauczycieli następujących przedmiotów: inne przedmioty zawodowe – 15 342 osoby, ekonomiczne i handlowe – 5 994, medyczne – 5 179. Udział kobiet w nauczaniu przedmiotów zawodowych wynosił 56,9% i był aż o 21,39% niższy od ich udziału w nauczaniu przedmiotów ogólnokształcących.

5. Formy kształcenia i doskonalenia nauczycieli

W Systemie Informacji Oświatowej zbierane są dane dotyczące form kształcenia i doskonalenia nauczycieli, które odbywały się w roku szkolnym 2014/2015. Ukończone przez nauczycieli formy kształcenia nadają im wyższy poziom wykształcenia lub nowe, dodatkowe, formalnie potwierdzone kwalifikacje do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć. Do takich form kształcenia należą: jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, kolegium nauczycielskie lub nauczycielskie kolegium języków obcych, studia podyplomowe nadające kwalifikacje. Tabela 12. przedstawia liczbę nauczycieli w poszczególnych województwach, którzy ukończyli różne formy kształcenia.

Tabela 12. Nauczyciele ogółem według form kształcenia i województw w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Województwo	Kurs kwalifikacyjny	Kolegium nauczycielskie i NKJO	Studia I stopnia	Jednolite studia magisterskie	Studia II stopnia	Studia podyplomowe nadające kwalifikacje	Razem
1.	dolnośląskie	450	12	57	32	109	538	1 198
2.	kujawsko-pomorskie	662	7	30	13	66	432	1 210
3.	lubelskie	612	10	32	16	74	489	1 233
4.	lubuskie	173	1	17	6	48	242	487
5.	łódzkie	276	8	26	30	101	613	1 054
6.	małopolskie	731	6	106	77	184	826	1 930
7.	mazowieckie	880	26	157	122	285	1 304	2 774
8.	opolskie	169	2	18	14	34	317	554
9.	podkarpackie	394	9	43	30	84	501	1 061
10.	podlaskie	330	12	17	13	47	257	676
11.	pomorskie	316	10	83	37	136	604	1 186
12.	śląskie	772	19	81	79	147	947	2 045
13.	świętokrzyskie	349	2	16	15	19	188	589
14.	warmińsko-mazurskie	261	7	44	30	89	479	910
15.	wielkopolskie	667	16	73	58	188	855	1 857
16.	zachodnio-pomorskie	254	11	48	21	90	394	818
Razem		7 296	158	848	593	1 701	8 986	19 582

Łącznie różne formy kształcenia ukończyło 19 582 nauczycieli, tj. o 299 więcej niż w roku 2011/2012. Najczęściej wybieraną formą kształcenia były studia podyplomowe, w których

uczestniczyło 8 986 osób, tj. 45,88% wszystkich kształcących się. Na drugim miejscu znalazły się kursy kwalifikacyjne – ukończyło je 7 296 osób, tj. 37,26%; o 0,84% mniej niż w roku 2011/2012. Najmniej nauczycieli kształciło się w kolegiach nauczycielskich – 158 osób, tj. 0,81%.

W Tabeli 13. przedstawiono liczbę nauczycieli według form kształcenia i doskonalenia w roku szkolnym 2014/2015. W latach wcześniejszych zbierane były dane dotyczące tylko długich form doskonalenia, tzn. studiów podyplomowych i kursów doskonalących w wymiarze co najmniej 100 godzin. W najnowszym zestawieniu uwzględniono również kursy krótsze (w wymiarze do 20, 21–59 i 60–99 godzin).

Tabela 13. Nauczyciele według form doskonalenia w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Województwo	Kurs doskonalący w wymiarze co najmniej 100 godzin	Studia podyplomowe	Kurs doskonalący w wymiarze do 20 godzin	Kurs doskonalący w wymiarze 21–59 godzin	Kurs doskonalący w wymiarze 60–99 godzin	Razem
1.	dolnośląskie	444	256	10 492	1 342	384	12 918
2.	kujawsko-pomorskie	314	242	10 069	1 008	323	11 956
3.	lubelskie	473	182	20 049	1 507	474	22 685
4.	lubuskie	171	81	6 748	668	169	7 837
5.	łódzkie	321	322	18 393	1 506	428	20 970
6.	małopolskie	445	310	25 903	2 485	501	29 644
7.	mazowieckie	822	605	38 431	2 688	780	43 326
8.	opolskie	121	127	6 454	641	97	7 440
9.	podkarpackie	306	199	14 201	1 281	331	16 318
10.	podlaskie	267	129	10 117	1 083	218	11 814
11.	pomorskie	283	244	10 503	660	218	11 908
12.	śląskie	592	304	28 145	2 081	705	31 827
13.	świętokrzyskie	401	94	7 767	1 074	424	9 760
14.	warmińsko-mazurskie	365	189	12 417	1 493	491	14 955
15.	wielkopolskie	630	314	25 728	2 788	797	30 257
16.	zachodniopomorskie	349	207	9 463	714	182	10 915
Razem		6 304	3 805	254 880	23 019	6 522	294 530

Formy doskonalenia wzbogacają warsztat zawodowy nauczycieli w ramach posiadanych kwalifikacji formalnych. Przykładowo biolog, chemik czy geograf uczestniczący w kursie

poświęconym wykorzystaniu komputera w naukach przyrodniczych doskonalili swoje umiejętności w ramach posiadanej wiedzy z nauczanego przedmiotu.

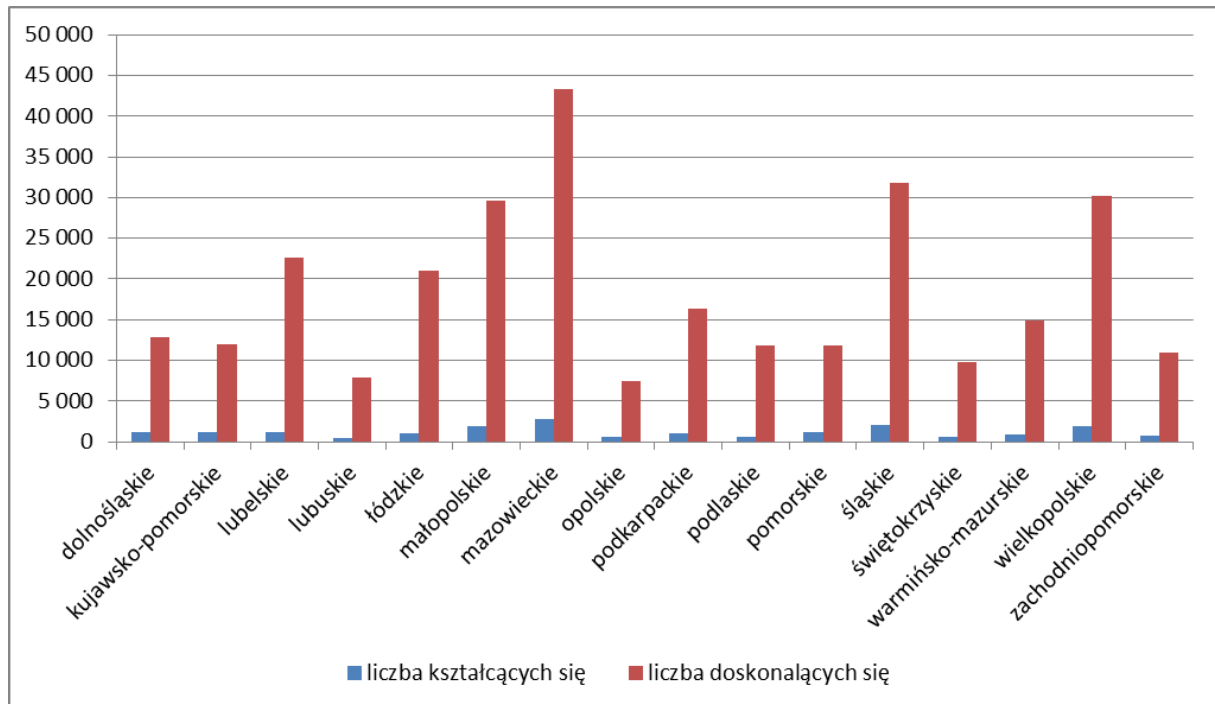
W roku szkolnym 2014/2015 różne formy doskonalenia ukończyło łącznie 294 530 nauczycieli, tj. o 185 268 osób więcej niż w roku ubiegłym. W długich formach doskonalenia, tzn. studiach podyplomowych i kursach doskonalących, uczestniczyło łącznie 10 109 osób, tj. 3,43% wszystkich doskonalących się. Największą popularnością cieszyły się krótkie formy doskonalenia w wymiarze do 20 godzin – ukończyło je 254 880 nauczycieli, tj. 86,54%.

W Tabeli 14. i na wykresie I zaprezentowano dane dotyczące liczby nauczycieli według form kształcenia i doskonalenia w roku szkolnym 2014/2015. Udział procentowy nauczycieli w każdym województwie obliczano w stosunku do ogółu nauczycieli z tego województwa.

Tabela 14. Nauczyciele według form kształcenia i doskonalenia w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Województwo	Liczba nauczycieli	Liczba kształcących się	Liczba doskonalących się	Odsetek kształcących się	Odsetek doskonalących się
1.	dolnośląskie	46 335	1 198	12 918	2,59%	2,79%
2.	kujawsko-pomorskie	35 853	1 210	11 956	3,37%	3,33%
3.	lubelskie	39 907	1 233	22 685	3,09%	5,68%
4.	lubuskie	17 095	487	7 837	2,85%	4,58%
5.	łódzkie	41 304	1 054	20 970	2,55%	5,08%
6.	małopolskie	61 536	1 930	29 644	3,14%	4,82%
7.	mazowieckie	99 020	2 774	43 326	2,80%	4,38%
8.	opolskie	16 639	554	7 440	3,33%	4,47%
9.	podkarpackie	38 786	1 061	16 318	2,74%	4,21%
10.	podlaskie	21 066	676	11 814	3,21%	5,61%
11.	pomorskie	41 373	1 186	11 908	2,87%	2,88%
12.	śląskie	75 852	2 045	31 827	2,70%	4,20%
13.	świętokrzyskie	21 490	589	9 760	2,74%	4,54%
14.	warmińsko-mazurskie	25 039	910	14 955	3,63%	5,97%
15.	wielkopolskie	61 279	1 857	30 257	3,03%	4,94%
16.	zachodniopomorskie	27 887	818	10 915	2,93%	3,91%
Razem		670 461	19 582	294 530	2,92%	4,39%

Wykres I. Nauczyciele uczestniczący w formach kształcenia i doskonalenia zawodowego w roku szkolnym 2014/2015

We wszystkich województwach odsetek nauczycieli doskonalących się był znacznie wyższy od kształcących się. Najwięcej nauczycieli doskonalono w województwach warmińsko-mazurskim – 5,97% i lubelskim – 5,68%, najmniej w dolnośląskim – 2,79% i pomorskim – 2,88%. Natomiast największy udział procentowy nauczycieli uczestniczących w formach kształcenia w roku szkolnym 2014/2015 zanotowano w województwach warmińsko-mazurskim – 3,63% i kujawsko-pomorskim – 3,37% (por. Tabela 14.). Najrzadziej doskonalili się nauczyciele z województwa łódzkiego: w roku szkolnym 2014/2015 tylko 2,55% z nich uczestniczyło w kursach doskonalących bądź studiach podyplomowych.

Wnioski

W roku szkolnym 2014/2015 w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych zatrudnionych było ogółem 670 461 nauczycieli, w tym: 546 043 nauczycieli pełnozatrudnionych (81,44% wszystkich uczących) oraz 124 418 niepełnozatrudnionych (18,56%). Udział procentowy nauczycieli pracujących na pełnym etacie wzrósł o 2,73%, natomiast nauczycieli niepełnozatrudnionych zmalał o około 5%. Łączna liczba nauczycieli uczących w szkołach zwiększyła się w stosunku do roku szkolnego 2012/2013 o 8 220. Wzrost ten wynika głównie ze zwiększenia się liczby nauczycieli pracujących w pełnym wymiarze godzin.

W minionym roku szkolnym na stanowisku nauczyciela pracowały 552 034 kobiety, które stanowiły 82,34% tej grupy zawodowej. Liczba mężczyzn wynosiła 118 427, tj. 17,66% wszystkich nauczycieli. W porównaniu do roku szkolnego 2012/2013 liczba uczących kobiet wzrosła o 10 674.

Wśród 670 461 nauczycieli najwięcej było osób z wykształceniem wyższym – 653 901 (tj. 97,53%). Wykształcenie na poziomie Kolegium Nauczycielskiego i Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych miało 1 856 nauczycieli (0,27%), wykształcenie na poziomie SN, PST, SWP – 4 339 uczących (0,65%), a wykształcenie średnie – 3 335 nauczycieli (0,50%). W porównaniu z rokiem szkolnym 2012/2013 zmalał udział nauczycieli z wykształceniem wyższym (o 0,57%), z wykształceniem na poziomie Kolegium Nauczycielskiego i Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych (o 0,08%), nauczycieli SN, PST, SWP (o 0,05%) i nauczycieli ze średnim wykształceniem (o 0,11%). We wrześniu 2014 r. przygotowania pedagogiczne nie posiadało 7 622 nauczycieli, tj. 1,14% ogółu uczących.

W roku szkolnym 2014/2015 zatrudnionych było 26 965 nauczycieli, którzy nie wykazali się żadnym stopniem awansu zawodowego (4% wszystkich nauczycieli). Największy udział procentowy mieli nauczyciele dyplomowani – 49,81%; zwiększył się on o 2,21% w stosunku do roku ubiegłego.

We wrześniu 2014 r. pracowało 789 973 nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących. W stosunku do ubiegłego roku szkolnego liczba ta wzrosła o 67 690, czyli o 8,57%. Udział kobiet w nauczaniu przedmiotów ogólnokształcących wynosił 78,29%. W odniesieniu do roku

szkolnego 2012/2013 największy wzrost liczby nauczycieli dotyczył anglistów (wzrost o 26 811, tj. 60%) i nauczycieli wychowania fizycznego (wzrost o 29 384, tj. 51%). Łączna liczba nauczycieli przedmiotów zawodowych wynosiła 66 945, co stanowiło 9,98% wszystkich uczących w minionym roku szkolnym. Liczba tych nauczycieli zmalała o 881 w stosunku do roku szkolnego 2012/2013. Najwięcej było nauczycieli następujących przedmiotów: inne przedmioty zawodowe – 15 342 osoby, ekonomiczne i handlowe – 5 994 osoby, medyczne – 5 179 osób. Udział kobiet w nauczaniu przedmiotów zawodowych wynosił 56,9% i był aż o 21,39% niższy od ich udziału w nauczaniu przedmiotów ogólnokształcących.

W analizowanym roku szkolnym różne formy kształcenia ukończyło 19 582 nauczycieli, tj. o 299 więcej niż w roku 2011/2012. Najczęściej wybieraną formą kształcenia były studia podyplomowe, w których uczestniczyło 8 986 osób, tj. 45,88% wszystkich kształcących się nauczycieli. Na drugim miejscu znalazły się kursy kwalifikacyjne – 7 296 osób (37,26% – o 0,84% mniej niż w roku 2011/2012). Najmniej nauczycieli kształciło się w kolegiach nauczycielskich – 158 osób (0,81%). Natomiast różne formy doskonalenia ukończyło łącznie 294 530 nauczycieli (o 185 268 więcej niż rok wcześniej). W długich formach doskonalenia, tzn. studiach podyplomowych i kursach doskonalących, uczestniczyło łącznie 10 109 osób, tj. 3,43% wszystkich doskonalących się. Największą popularnością cieszyły się krótkie formy doskonalenia w wymiarze do 20 godzin. Ukończyło je 254 880 nauczycieli, tj. 86,54% doskonalących się. We wszystkich województwach odsetek nauczycieli doskonalących się był znacznie wyższy od kształcących się.

Spis tabel

Tabela 1. Status nauczycieli w Polsce (według województw) w roku szkolnym 2014/2015	4
Tabela 2. Liczba nauczycieli w systemie szkolnictwa zatrudnionych w roku szkolnym 2014/2015 według województw i poziomów edukacyjnych	7
Tabela 3. Płeć nauczycieli (według województw) w roku szkolnym 2014/2015	9
Tabela 4. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według wieku i województw	12
Tabela 5. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według wieku i płci	15
Tabela 6. Nauczyciele ogółem według stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2014/2015 ...	16
Tabela 7. Poziom wykształcenia nauczycieli (według województw) w roku szkolnym 2014/2015	20
Tabela 8. Nauczyciele bez przygotowania pedagogicznego (według województw) w roku szkolnym 2014/2015	21
Tabela 9. Nauczyciele bez przygotowania pedagogicznego według poziomu wykształcenia w roku szkolnym 2014/2015	22
Tabela 10. Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących w roku szkolnym 2014/2015	23
Tabela 11. Nauczyciele przedmiotów zawodowych w roku szkolnym 2014/2015	25
Tabela 12. Nauczyciele ogółem według form kształcenia i województw w roku szkolnym 2014/2015	28
Tabela 13. Nauczyciele według form doskonalenia w roku szkolnym 2014/2015	29
Tabela 14. Nauczyciele według form kształcenia i doskonalenia w roku szkolnym 2014/2015	30

Spis wykresów

Wykres A. Nauczyciele zatrudnieni w pełnym i niepełnym wymiarze godzin w roku szkolnym 2014/2015	6
Wykres B. Nauczyciele w systemie szkolnictwa w roku szkolnym 2014/2015	8
Wykres C. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według płci.....	11
Wykres D. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według wieku	14
Wykres E. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według wieku i płci.....	15
Wykres F. Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015 według stopnia awansu zawodowego	17
Wykres G. Nauczyciele według stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2014/2015 – z podziałem na województwa	18
Wykres H. Nauczyciele przedmiotów zawodowych (według województw) w roku szkolnym 2014/2015	26
Wykres I. Nauczyciele uczestniczący w formach kształcenia i doskonalenia zawodowego.....	31
w roku szkolnym 2014/2015	31

RAPORT

